

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-ter 7. szám alattTelefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerinti közlünk.A kiadóhivatal vezetője:
Rényi László.

Makó város polgáraihoz!

Justh Gyula, nemzetünk vezére s városunk országgyűlési képviselője e hó 16-án vasárnap több képviselő társaságában közibünk érkezik s délelőtt fél 11 órakor a városháza előtt beszámolót tart. — Mindnyájan ott legyetek!

Ez ünnepély részleteit holnap közöljük.

Magyarok! Polgártársak!

Ilyen című szennyirattal árasztja el most Makót és az ország többi részét az alkotmánytörök bünszövegsége. A mocskos irás tele van hazugságokkal és buta viccekkel. Hat oldalas ez a nyomtatvány, amelyben ostoba formában védekezik a rendőrséggel operáló maffia. Azonkívül a geszti mániákusnak a beszédeit közlik benne. Azét a geszti mániákusét, akiről egy költő a következőket írja:

Minden a Sorsé, szerszettek,
Őt is, a vad, geszti bolondot,
A gyujogató, csóvás embert,
Urnak, magyarnak egyiként rongyot.

A sors hozta ezt a Tisza Istvánt, hadd lássa az ország, hogy minő galád társaságot ültetett a saját nyakába. De azt is meg kell tudnia mindenkinek, amit Déry Zoltán a képviselőház nyílt ülésén hangoztatott, hogy négy és fél milliót lopnak az államkasszából. Ezen a pénzen választották meg a zöld botrányfiukat és a panamistákat, a kiket most sorjában lepleznek le az ellenzéki lapok.

Magyarok! Polgártársak! Amikor kezetekbe veszitek a szennyes pampiflettet, jusson eszetekbe, hogy azon a pénzen nyomtatták azt, a mit föltek elloptak.

Milliói vannak a geszti Trepovnak, silány beszédeit mégis lopott állami pénzen nyomtatják ki. Ebből megállapíthatjátok, hogy rongy védekezésük is hazug és szemérmetlen. Rendőrséggel hoznak törvényeket, ez a száraz igazság. És e gyalázatot le nem mossa róluk semmiféle hazudozás. Megbecstelenítettek a magyar parlamentet és megbecstelenítik nap-nap után. Erre a betyárságra nincs védelem. Itt nem fontosak az előzmények.

Föl kell lázadnia minden igaz magyar embernek, még azoknak is, akik hittek eddig a munkapártban. Így hazudni még senkisémet tudott, mint ezek az alkotmánytörök. Fölállt például Kiss Ernő és napirend előtt, kijelentette, hogy a haldokló Kovács Gyulát senkisémet bántotta. Újságírók és szemtanak viszont esküvel készek bizonyítani, hogy ugyanez a Kiss Ernő rá lött a haldoklóra. Ezt az embert azonban nem tartóztatták le. De ugyanakkor, amikor a lopott pénzzel táplálnak és nyomtatnak hazugságokat, az ellenzéki lapokat hiteltelnek a pályaudvarokról.

Minden mozdulatuk, minden megnyilatkozásuk galád hazugság. Magyarok! Polgártársak! Ti méltó szerepére fogjátok fölhasználni Lukács László szemérmetlen védekezését, Tisza Pista hülyeségeit és a leplezett panamisták kihívó tréfáit. Ti nem fogtok hinni ezeknek a hazaárulóknak, akik a parlamentbe rendőrséget vezényelnek! Ti itélni fogtok fölöttük!

Makó város képviselőjét is, Justh Gyulát is, az igazi nemzet hűségese vezérét mindennap kivezeti a rendőrség az ország házából. Abból a palotából, amely a tied is, Makó népe. A te megbízottad ellen is mindennap merényletet követnek el! Azért ne higgy a förtelmes hazugságoknak. Az igazság azoknak a részén van, akik immár az alkotmány megmentéséért küzdenek. És ennek az igazságnak a sújtó erejét meg kell éreznie az alkotmánytörök bünszövegségnek. Magyarok! Polgártársak! Készüljétek az ítélet — mondására!

— A nagygyakorlatok előkészületei. A hadtestparancsnokság ma arról értesítette a vármegye alispánját, hogy e hó 13-án 3 tábornok és 23 törzstiszt érkezik Makóra a célból, hogy megszemléljék az Apátfalva és Magyarcsanak között eddig teljesített terepfelvételei munkálatokat.

Sir a magyar nemzet. A nép vezére pribékek kezén. Justhot megragadják.

Mai parlamenti tudósításunk kiegészítéséül helyénvalónak tartjuk, hogy részletes mozzanataiban is közöljük azt a jelenetet, melynél izgalmasabb, szomorubb és Tiszáékra nézve galádabb még a mostanában való mungógarázdálkodások között se történt több.

Az a jelenet az, amikor tegnap Justh Gyulát ragadták meg Tisza pribékjei s vonszolták ki a nemzet házából.

Nem lehet józan eszű s tiszta gondolkodású és egyenes érzésű magyar ember, akinek orcába nem szökik a vér s ökölbe nem szorul a keze, hogy ha ezt olvassa.

Mindenki sir.

Pavlik rendőrfelügyelő parancsol ad négy rendőrnek, akik megragadják Justh Gyulát. Magából kikelve rohan oda Ráth Endre, ütésre emelt ököllel. Bakonyi Samu lefogta:

— Ne nyuljatok hozzám — harog Ráth.

A rendőrfelügyelő, reszketve egész testében, remegő hangon esdekel:

— De könyörgöm, nem tehetek másképp. Ha majd excellenciád rendelkezik, azt fogjuk teljesíteni.

— Európában ilyen gázságra még nem volt példa! — kiáltja Nadányi.

Polónyi a szívére akar beszélni Pavliknak:

— Felügyelő ur, dobja oda azt a rongyos hivatalát.

Ha én nem tenném, megtenné más, — mondja szomoruan Pavlik.

De Justh Gyula csak nem mozdul.

— Eddigi eljárásom, — mondja Pavlik megindultan, — eléggé dokumentálta az erőszakot. Miért kívánnak önök fokozott erőszakot?

— Menjen haza a rendőrség! — zugja Polónyi.

— Azt nem tehetem! — mentegődzik Pavlik.

— Hurcolják ki, ha van bátorságuk! — kiáltja Szmeccsányi.

Most három rendőr megragadja Justh Gyulát, őfelsége titkos tanácsosát, magyar pártvezért, aki könnyezik. Mindenki sir! A karzat is! Megrendítő jelenet. Zokogva mondják az emherek:

— Justh sir!

Sirnak a rendőrök.

A rendőrök csapatában is mozgolódás támadt. Marcona legények nyultak a zsebkendőik után és törölték könnyező szemüket. Sirtak a rendőrök. Feledhetlen, megrázó látvány! . . . Nem Justh Gyulát, — az alkotmányt siratták a derek magyar emberek, Justh Gyulát pedig elpelték, vonszolták a kijárat felé. A függetlenségt párt ősz elnökének arcát könnyek öntözték. Mikor az ajtó elé ért a rettentő eszport, az egész ellenzék fölkiáltott:

— Éljen Justh Gyula!

Tíz percig tartott az itt leirt jelenet. Ráth Endre és Huszár Károly a Tisza-családot átkozták, Nadányi elkiáltotta magát!

— Éljen a köztársaság!

— Ennyi ember közt egy tisztességes sincs, aki odadobja hivatalát, — szólt Polónyi keserűen.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vásárló közönséget értesíteni, hogy úgy a „FÖTÉTRI“ valamint a „TULIPÁN“ fiók

üzletem áthelyezése miatt

folyó évi május és junius hónapokban az eddigi szigorúan szabott áraimból

10 százalék engedményt nyújtok.

nyújtok.

Kiváló tisztelettel

NEUMANN ZSIGMOND.

Pajzs Gyula válaszolt:

— Miért mondjon le a rendőr, aki szegény ember, mikor kétszázötvenhat munkapárti közül egy se lép ki!

A kivetés halálos csöndben folyt tovább. Tíz óra ötven perckor negyvenöt-ötven képviselő kint volt a folyosón.

Gazemberek az ország nyakán.

— Hitvány himpellérek hozzák a törvényt.

Mint osztrómállapotban lévő városban, kora reggel a különböző irányban lévő kaszárnyákból megindult a felvonulás a parlamenti felé. Mintha ez az egy hely, a jogok kókolosszusa volna a város legféltettebb helye s melytől legjobban távol kell tartani a jogtalan tömegeket, már kora reggel erős katonai gyűrű vette a parlament épületét. Kilenc század gyalogság, két század huszárság, tömegtelen rendőr és szuronyos csendőr, továbbá négy gépfegyver állott készenlétben és erős gyűrűként ölelte körül a hatalmas dunaparti palotát. A gyalogság feltűzött szuronyokkal vonult fel s élesre töltötte fegyverét. A hatalmas élő gyűrűn, a szuronyok áthatolhatatlan fallán csak a kiválasztottak juthattak keresztül, azok, akiket a háznagy hivatal igazolvánnyal látott el.

Az ellenzéki képviselők ma reggel is az Országház-kávéházban gyülekeztek. Már reggel kilenc órakor 90–100 ellenzéki képviselő jelent meg a találkozóhelyen és a legelső között Justh Gyula, gróf Apponyi Albert, Bakonyi Samu, a két Károlyi gróf, Egyri Béla és a többiek, akik fáradságot nem ismerve, az izgalmak férgetegén keresztül is teljesítették kötelességüket.

Negyed 10 óra lehetett, amikor az egyesült ellenzék tagjai Justh Gyula, Apponyi és a két Károlyi gróf vezetése alatt megindult a parlament felé. Myugodtan haladt az ellenzékiek tömött csoportja a Ház felé, követve az érdeklődő közönség százaitól.

— Eljen Justh, eljen Apponyi! — kiáltott a tömeg s rögtön megjött rá a spontán válasz:

— Abcug Tisza! Vesszenek a hazaárulók!

Mikor a rendőrség látta a közelgő tömeget, azonnal készenlétbe helyezkedett. Egy szakasz lovasrendőr és nagyszámú csendőr és rendőr élén Kolozsvári rendőrtanácsos felszólította a tömeget, hogy oszljon szét. Minthogy azonban a tömeg nem mozdult, hanem továbbra is az ellenzéki képviselőket éllette, a rendőrség karhatalommal látott hozzá a közönség szétoztatásához.

Az ellenzék tagjai közben a parlament előtt levő katonai kordonhoz értek, amely csak a villamos megállónál nyitott egy kis kaput. A kapun feltartóztatás nélkül jutott keresztül Apponyi Albert gróf, Justh Gyulának azonban utját állotta Gerzich rendőrfelügyelő:

— Bocsánatot kérek, kegyelmes uram, — mondotta a rendőrtiszt, — parancsom van arra, hogy azokat a képviselőket, akiket a Házból kitiltottak, ne bocsássam keresztül.

A kordonon kívül lévő képviselők izgatottan vették körül Justh Gyulát. Gróf Apponyi Albert visszafordult és Justh mellé állva, így szólt:

— Tisza rendelete törvénytelen. Mi csak a karhatalom előtt hajjunk meg, mert szuronyok között tárgyalni nem lehet. Tiszának rám vonatkozó kétes értékű engedélyére nem reflektálok s ha a többi képviselőtársamat szuronyokkal akadályozzák meg, hogy az üléseken részt vegyem, én sem megyek be.

A képviselők hangosan megéljenezték Apponyi Albert grófit. Majd Justh Gyula így szólt képviselőtársaihoz:

— Tisza törvénytelen intézkedéseit nem respektáljuk, csupán a katonai erőszak előtt hajlunk meg.

— De verje meg az Isten azt az embert, aki ezt az országra hozta! — mondotta Justh Gyula és hatalmas öklét megrázta a parlament egyik sarokablaka felé, amely mögül Tisza István gróf nézte végig a jelenetet.

— Megállj, geszti gazember! — mondotta Bakonyi Samu — majd a kezünkbe kerülsz még!

— Hazaáruló bitang! — kiáltotta Zichy Aladár gróf.

Az ellenzék tagjai még pár percig maradtak a kordon előtt és fenyegetőleg rakták öklüket Tisza felé.

— Egy gazembert egész hadsereg őriz, a becsületes hazafiakat pedig rendőrök üzik el, — mondotta Károlyi Mihály gróf.

Az ellenzék tagjai azután Szmrecsányi György indítványára együttesen a néppárt körhelyiségébe vonultak.

Le a mungókkal!

— Társadalmi bojkott.

Az országos magyar védőegyesület, mint minden évben, az idén is fölkérte a váci uridalárdát, hogy a vasárnap délelőtti évi közgyűlésen néhány énekszám előadásával vegyen részt. A dalárda dr. Matisz Dezső kir. közjegyző elnök vezetésével meg is jelent Budapesten, a magyar mérnökök országos egyesülete helyiségében, harminc tagjával, ahol a védőegylet közgyűlésének megtartása jelezte volt.

Már gyülekezett a közönség, amikor a dalárda megtudta, hogy Apponyi Albert a politikai helyzetre való tekintettel nem vesz részt a közgyűlésen s hogy helyette Dániel Gábor vagy Dobieczyk Sándor — mindkettő mungóképviseelő — fogja vezetni az ülést. A dalosok erre egyhangulag elhatározták, hogyha nem gróf Apponyi vagy gróf Somsich vezeti a közgyűlést, hanem egy munkapárti képviselő, akkor nem énekelnek. A dalárda elnöke, alelnöke és titkára nyomban fel is keresték Dánielt és ezt a határozataikat tudomására hozták.

Dániel Gábor és Dobieczyk Sándor hivatkoztak arra, hogy a védőegyesületből a politika ki van zárva, azonban a dalárda ennek ellenére kivonult a teremből, majd gróf Apponyi Alberthez a következő táviratot menesztették Eberhardra:

„A magyar védőegyesület közgyűlésén megjelent, de a szomorú poli-

tikai helyzetre való tekintettel szerény szerepéről lemondott váci dal-egyesület hazafias szívvvel üdvözli nagyméltóságodat. Az isten tartsa meg szerencsétlen hazánk javára és vigasztalására sokáig.”

Gróf Apponyi Albert táviratban ezeket felelte:

„Most valóban nincs dalnak helye, de jó majd jobb idő, midőn a munka terén megkötözött erőfeszítéssel pótolhatjuk, amit ma el kell mulasztani és akkor diadalmasan zendül újra a nemzeti dal.”

Rendőrattak képviselők ellen.

— Sümechy Vilmos életveszélyben.

Mialatt a Házban a magára maradt mungócsoport azt tehette, a mit akar, azalatt az utcán lezajlott az első nagy demonstráció, amely a tömeg és a képviselők ellen intézett rendőri attackkal végződött.

Katonaság, rendőrség és csendőrség vont kordont a képviselőház előtt. Sotz rendőrfelügyelő kezében lista volt, amelyen azoknak a nevei voltak felírva, akiket nem akartak bebocsátani a Házba. Nem is bocsátották át a kitiltottakat. A többiek ennek következtében szintén nem mentek be a Házba.

Gróf Apponyi Albert beszédet mondott, amelyben röviden és velősen kifejtette, hogy nem élnek, mert nem élhetnek a törvényadta joggal, hogy a Házba bemenjenek, mert alkotmánytipró erőszakkal állnak szemben, mely törvényhozói jogaikban megakadályozza őket. Beszédét így végezte:

— Ennek az alkotmánytipró bandának csak annyi hatalma van, mint amennyi katonája!

Justh Gyula mondott azután szintén rövid beszédet, amelyet így fejezett be:

— Isten megveri azokat, akik önöket idevezényelték! A gyáva önkénynek a szolgálói önök!

Azután a képviselők külön csoportokban megindultak a Nádor utcán át a néppárt körhelyisége felé. Oriási tömeg kísérte a képviselőket, ez a tömeg nőfőnőtt. Ablakok nyitak ki az utvonalon, ahonnan kendőket lobogtattak a képviselők felé. Az épüdfélben levő házakon dolgozó építőmunkások hatalmas éljenzése hangzott az arra haladó ellenzéki képviselők felé.

Amikor a képviselők és a tömeg a Klotild palotához értek, Dupraviczky László rendőrgyakornok lovasrendőrökkel fölszólította a tömeget, hogy oszljon szét. Senki sem mozdult és ekkor

hátra támadta a tömeget és úgy a képviselőket, mint a tüntető tömeget karhatalommal szétoztatta

Mindamellé, amikor a képviselők a néppárt helyisége elé értek, megint oriási tömeg verődött össze, mely abcugolta Tiszát és éllette az ellenzéki képviselőket.

A kapuba érve, Justh Gyula visszafordult és rövid beszédet intézett a néphez, amelyet nyugalomra intett s beszédét így végezte:

— Oszoljanak csendben szét; ne zavarogjanak, mert egy cs e p p hazafias vér többet ér, mint az egész alkotmánytipró bandának minden vére.

Azután a tömeg szerteszéledt és

a képviselők bevonultak a néppárt helyiségébe.

— Sümeგი életveszedelemben.

Izgalmas jelenet játszódott le, mikor a Duna-utcában haladt a menet. Egy csendőr feltűzött szuronyával Sümeგი Vilmos képviselő felé szurt és keresztül is dőfi, ha Sümeგი a botjával ei nem hártja a vakmerő csendőrtámadást. De még ezután is veszedelemben forogott a képviselő élete, mert a csendőr löni készült. Ebben a pillanatban azonban odaugrott egy két csillagos rendőrtisztviselő, aki a csendőrt leintette, Sümegit pedig betuszkolta egy ház udvarába.

Tűzoltó értekezlet.

— Csanádpalotán.

A Csanádvármegyei tűzoltó szövetség kötelekébe tartozó tűzoltó testületek tisztjei vasárnap délelőtt 11 órakor Csanádpalota község házában tartották meg évi tisztí értekezletüket. Az értekezleten képviselve voltak a makói, nagylaki, apátfalvai, ref. kovásházi, pitvarosi, ambrózfalvai, mezőhegyesi és csanádpalotai tűzoltó egyesületek.

Az értekezlet megkezdése előtt Nikolics Aurél községi jegyző üdvözölte a község nevében a megjeleneteket s munkájukhoz sikert kívánt.

Az értekezleten Zsiga János tűzfelügyelő, szövetségi alelnök elnökölt, mert a szövetség elnöke, Hervey alispán a megjelenésben akadályoztatva volt.

Az értekezleten általános panasz tárgyát képezte, hogy sem a vármegye, sem a községek nem törődnek kellő mértékben a tűzrendészti ügyekkel. Sem erkölcsi, sem anyagi támogatást nem adnak, különösen pedig a vármegye hatósága az, mely többszöri kérelem dacára ridegen zárkózik el a szövetség anyagi támogatásától, sőt a községeket sem szorítja, hogy az e tekintetben fenálló kormány rendeleteknek eleget tegyen. Általános megállapítást nyert, hogy majd minden községben vannak hiányok, amelyeket az előjáróságok minden szorgos sürgetés és kérelmezés ellenére sem igyekeznek reparálni. Ezeknél fogva az értekezlet elhatározta, hogy az évi közgyűlés elé olyan javaslatot terjeszt, miképen ha a segélyezések és intézkedések tekintetében a vármegye továbbra is szűkebbli marad, úgy a szövetség feloszlása iránt rendkívüli közgyűlés egybehívását rendelje el.

Az értekezlet tudomásul vette, hogy az évi közgyűlés megtartására az apátfalvai egyesület bizza meg a szövetséget, amikor is a testületek működés képességének és fejlődésének bobizonyítására tűzoltó versenyt is rendez.

A szövetség a még be nem lépett községeket újból fel fogja hívni, hogy a szövetség támogatására tagként lépjenek be.

Több kisebb ügy elintézése után az elnök a község és csanádpalotai tűzoltó testület szives vendéglátását megköszönte s az értekezletet egy órakor berekesztette.

Az összes megjelentek a község előkelőségének részvételével bankottra gyűltek s itt számos felkösztöntő hangzott el.

Kiadó föld.

Hatrongyoson levő két fertály tanyaföldem a rajta lévő épületekkel együtt több évre, (Kis István szomszédságában) haszonbérbe kiadó. Értekezhetni lehet Csörtus Jánossal Paccsirta-u. 1129. régi szám alatt.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Június 12. Szerda Római kath. Antonina Gör. kath. Május 30. 12.42 ap. — Nap két 4 óra 3 perckor, nyugszik 7 óra 56 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás várható sok helyütt zivataros esőkkel. Sörgőnyprógnózis: Elyhe, elvélve csapadék, zivatarok. Déli hőmérséklet: 21-4 Celsius.

— **A munkapárt érkezte.** A mungóhad országgyűlési bandája ma megszavazta a házszabály módosítását is. Azt hiszik a szerencsétlenek, hogy ez is most már érvényes és fog is neki valóki engedelmessé ebből az országban.

— **A város jövedelmei.** Makó városi fogyasztási adóhivatala a legutóbbi 10 nap alatt 2382 korona folyt be, mit az ügyvezető ma szállított be a városi közpénztárba.

— **Makóváros erdőirtása.** Makóváros még az elmúlt évben felterjesztést intézett a földmívelésügyi miniszterhez engedélyt kérve arra, hogy az erdősített földterületeit kiirihassa és hogy a felszabadult földterületet mezőgazdasági művelés céljaira hasznosíthassa. A város felterjesztésére ma érkezett a miniszter válasza a megyéhez, mely szerint kimondja a miniszter, hogy az erdőirtáshoz csak úgy járul hozzá, hogy ha a város az erdősítésről szóló törvénynek megfelelőleg a kiirtott területek megfelelő nagyságu területet újból erdősit. Elmondja továbbá leiratában a miniszter, hogy nincs haszna az erdőirtásnak, mert néhány év múlva az erdőt a mai magas és még mindig emelkedő faárak mellett nagyobb jövedelemmel bíztatják a várost, mint a mezőgazdasági művelés.

— **Átvették a kasznárlakot.** Már megírtuk, hogy egy régebbi tanács ülés a csanádi püspöktől megvett, ugynevezett kasznárlak vételéről, 130.000 koronát kiutalványozott és az épület átvételére egy bizottságot küldött ki. A kiküldött bizottság a kasznárlakot ma délelőtt vette át. Az átvételnél a város részéről jelen voltak: Pákh Kálmán elnöke alatt dr. Bán Zsigmond, Hajdu János, Mágori Sámuel és Nagy István. Az épületet Rostóczy Ferenc püspöki jószágigazgató adta át.

— **Országos vásár Makón.** Makón a legközelebb országos vásár és pedig az állatvásár 1912. évi június hó 22-én, a kirakodó vásár 1912. évi jun. hó 23-án és 24-én lesz. Az állatvásárra vérszentes helyekről szabályszerű marhalevéllel mindenfélét állat felhajtható. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 89505-901. sz. rendelete értelmében a vásárt látogató iparosok, vándoriparosok, kereskedők és vándor-kereskedők iparigazolványukat az illetékes hatóságok közegeknél felmutatni kötelesek, ellenben az árusítástól eltilthatók. Akik a 22. évi megartandó országos állatvásárra jószágait eladás-, vagy bármely okból behajják, a behajtott állatok marhalevelei, ha egy évesnél nem régiebb is, 10 napi egészségi záradékkal ellátatni, illetőleg a vásárba irányítási kötelesek.

— **Betöréses lopás.** Gera János büntetett előéletű napszámos, ki rendszert a Korona-szálló portása, Tarnóczy Sándor mellett teljesített szolgálatot, tegnap kileste az alkalmat, mikor Tarnóczy a vonatra ment, fel-

nyitotta szobájának ajtaját és a szobában levő szekrény feltörése után 18 korona 80 fillért elloptott. Gera János a lopott pénzből először is egy öltözet ruhát vásárolt magának, a többi pénzt pedig elmulatta. Tarnóczy mihelyt a vonatról visszajött, észrevette a betörést. Gyauja is mindjárt Gerára irányult, kit fel is jelentett és nem alaptalanul, mert a vállalatnál Gera beismerte tettét, így ellene megindították az eljárást.

— **Rejtvényeink megfejtése.** A Makói Független Ujság június hó 4. évi megjelent számában közölt rejtvényeink megfejtése. I. Betűtalány: Honfoglaló. II. Betűrejtvény: Debreceni egyetem. III. Számrejtvény: Az apa 48, a mama 40, a fiu 16, az ikrek 24, kis leány 12 éves. Helyesen fejtették meg: Dózsa Andor, Sonkovich Mihály, Hektor József, Zsiga Gyula, Murvai István, Pallagi Imre, Marycz János, Dózsa Dénes, Bauer József, Papós József, Karácsonyi Dezső, Jó Sándor. — A megfejtők közt Mirás „Smokkék” című könyve kisorsoltatott, s azt Dózsa Dénes nyerte, ki a könyvet szerkesztőségünkben bármikor átveheti. Ezuttal elnézést kérjük t. olvasóinknak azért, hogy továbbra — de csak addig, míg a jelenlegi politikai zavarok tartanak, rejtvényeket — más anyagok tulzofaltsága miatt — nem közölhetünk.

(x) **Melyik a legkitünőbb magyar éleláp?** Nevetni fog. — (tudniillik, ha elolvassa) — a Fidi-busz, Remek szöveg! Pompás képek. És mesésen olcsó! Egy szám 6 krajcár. A Fidi-busz előfizetési ára: egész évre 6 K, fél évre 3 K, negyedévre 1 K50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Mutatvány-számokat küld a kiadóhivatal: Budapest, Röck Szilárd-utca 12.

(x) **A Nap a magyar újságírás szenzációja.** Tessék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, aminthogy azonnal konstatálni fogja azt is hogy A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszmék és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és törhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Munkatársai: a magyar újságírás kitünőségei. Példányszáma amerikai újságsiker: 155.000 példány naponként. Egy szám 4 fillér. Előfizetési ár: egy évre 16 korona, fél évre 8, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 koroná 40 fillér. Minden jó magyar fizessen elő A Nap-ra!

Szerkesztői üzenet.

* **K. J. urnak.** He'lyben Aradi-utca. Dehogy is haragszunk mi önére azért, hogy eddig helyi mungók újság-papírosából szedte ön a szellemi eledelét, igazabban mondva — a méltó. Mért is igéri, hogy ezután hűsleges lesz pártunk elveihez abban is, hogy ezután mint a pestis úgy kerül a mungó papíros. Olvassa csak ön azt továbbra is, ha a gusz-tusa és a lelkiismerete függetlenségi párti létére is — megengedi ezt. Hallottunk mi már olyan emberekről, a kik esőkölték, nyalták azt az ostort, a melylyel őket korbácsolták. Az igaz, hogy az ilyen emberek régi idők rabszolgái voltak. De ha ön, mint a nép embere, jónak látta eddig nyálni, esőkölni azt a mungó botot, a melylyel a nép törekvéseit s igazait igyekeztek letörni s agyonverni, megteheti ezt ezutánra is. Senkinek sincs oka arra, hogy ezért önére haragudjék. Legfeljebb csak sajnálni lehet. Azt már aztán nagyon is lehet.

Eladó föld.

32 kat. hold föld a rákosi csárda közelében a csinált ut mellett kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni lehet Tamás János Páva-u 16

Nyilt-tér.)*

Alulírott figyelmeztetek minden tej elárúsítót, hogy úgy ne járjon mint én, ugyanis Balku István rendőrségi díjoknak tejet adtam hosszabb idő óta 6 koronáért és mikor a tej áráért küldtem több ízben, azt fizente vissza, hogy ha nem halgatok el a követelésem-mel, akkor feljelent becsületsértésért. Mert attól az urtól még az adósságot sem lehet kérni, mert ő rendőrdíjok.

Gazdag Imre

Előttünk: Kálvária-u. 80.

Siket Gyula.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

SZÍNHÁZ.

T. Csige Böske vendégfellépte.

T. Csige Böske a makói színház látogató publikum örömeire meghosszabbította vendégszereplését. „A papa” című francia szellemes vígjátékban lépett ma fel, ragyogtatva azt a rendkívüli rokonszenves és kedves művészetét, amelyet előző fellépte alatt is már annyira megkedveltünk tőle. Igazi, vérbeli művésznő, akitől ma is tökéletes alakítást láttunk Georgina Cursan szerepében. A többi szereplők közül Ujj és Dobos voltak a legjobbak.

* Tisztaurak a zardában. Holnap szerdán tartja jutalomjátékot tarsulatunk becézett primadonnája Peterdy Etelka. Lonis Varney operettje Tisztaurak a zardában kerül ez alkalommal színre, melynek Snice-ja Peterdynek legjobban megjátszott szerepei közé tartozik.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (84)

Két fiatal szív szomorú végzete.

ELSŐ RÉSZ.

XL.

Fájdalom, azonban főlöszleges volt minden készülődés az ékes-szólásra; mert amint Toronban bekopogtatott, Babette nem minden zavar nélkül jött jelenteni, hogy Trangy kiasszony kiment az apjával.

Serravalné azonban nem hagyta leveretni magát az első sikertelen kísérlet által s pár nap múlva megújította.

Ezuttal azt üzenték ki neki, hogy Simonne nem fogadhatja.

Nyilvánvaló volt, hogy Trangyék kivonják magukat minden magyarázat alól; azért is a bíró, értesülve e kettős felsülésről, kijelentette, hogy Trangy egy modortalan ember és megtiltotta házanépének, hogy folytassa e megalázó lépéseket.

Jean mindamellert sem hagyta magát. Nem sitte, hogy Simonne kérihetetlen marad és hogy teljesen kitépte szívéből az egykor annyira élénk és mélyen gyökerező szerelmet.

Megátalkodottan találkozni igyekezett vele s el nem mulasztott

most már egyetlen nagy misét sem, remélve, hogy csak találkozik majd vele a talloiresi szük templomban. (Folyt. köv).

Egy tiszt aranylánc aranszívvel

elveszett. — A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, ha azt kiadóhivatalunkba juttatja.

Vigyázz!!

Legujabb szerkezetű kukorica-vetőgépeket, lábbalhajtós szájnnyilós szecskavágókat, eredeti „Kalmár” rostákat, ujonnan hitelesített mérlegeket, lánc- és fogas boronákat, vízmentes kocsiponyvakat és zsákokat, mosó, mángorlógepeket és jégcséplőgépeket legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett 448 szállít

Glück Samu cég Makón.

Egy jó házból való fiu

tanulónak felvétetik. Homonnai Nándor fényképész. 572

Megérkezett!

2600 méter tiszta gyapju férfi ruha szövet,

valamint nagy mennyiségű női ruha szövet,

melyek mesés olcsó áráért 416 szerezhető be az

Alkalmi áruházban.

Kossuth szoborral szemben

Alkalmi vétel!

Egy 8 lőerejű Schuttleworth gyártmányu teljes gőzcseplő-gép garnitúra, egy nagy 8 lőerős benzín motoros, cseplő-gép garnitúra, egy 10-es magányos cseplő Schuttleworth gyártmányu, egy 8-as magányos cseplő Magyar Állami gyártmányu, egy keveset használt Johnston és Deering kévekötő-aratógép olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett szerezhető be

Glück Samu cégnél Makón.

Tubarózsa-krém és kenőcs az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. **Tubarózsa-hajkenőcs** a haj és bajusz növesztését legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor. 1 korona. — Tubarózsa-szappan. 50 fillér. — Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salofor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill. Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kocchillia szőlőmoly és gyümölcs féreg irtó anyag, egyszeri permetezésével a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:
JENEI SZÉKELY LAJOS
 gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszerertárában
 MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
 Raktáron nem levő dolgokat mehozhatok!
 Telefon-szám: 127. Telefon-szám: 127.

Névjegyeket, bál meghívókat

a legmodernebb kivitelben és a legolcsóbb áron készít a Makói Független Ujság nyomdája.

Biztosítom

hogyan nem bánja meg ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb- és modern hárfa ütő ingaórákat akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

műorás és ékszerész üzletét MAKÓN, Főter. Az Otthon-kávéház mellett.

Nyersolaj szivógáz diesel **MOTOROK** benzin és lokomobilok

Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás.
Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.
 Németország legrégebb, legnagyobb motorgyára.
 147 VEZÉRKÉPVISELŐ:
Gellért Ignác és Társa
 Budapest, V., Koháry-utca 4. sz. (Alkotmány-utca sarok.)

OLLA

Teljes jótállás minden drébert! OLLA-gummit több mint 200 orvos mint pótolhatlant javasol

Kapható: Breuer Zoltán, Sándor Zsigmond, Embert József

VEGYE MEG!
 Egy példány 4 fillér
 Mindenütt kapható!

A NAP Egy szám 4 fillér.

FŐSZERKESZTŐ: BRAUN SÁNDOR.
 FELELŐSZERKESZTŐ: HACSAK G.

A NAP
 a magyar újságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hí és kérelmelhetetlen szószólója. Kormányüldözés, jogfosztó terrorizmus nem akadályozhatja meg kérelmelhetetlen harcában amagyar nemzet szent jogaiért. Minden jó magyar ember olvassa A NAPOT! **TESSÉK ELŐFIZETNI!**

FIZESSEN ELŐ!
 Előfizetési ár:
 Egy évre 16 K. Negyedévre 4 K.
 Félévre 8 K. Egy hóra 1.40 K.
 Egy szám 4 fillér.

A NAP
 apróhirdetési levelezőlapja
 10 szöveg 50 f.
 20 „ 90 f.
 40 „ 1.70 f.

KIADÓ LAKÁS.
 Hajnal utcai házamnál egy két szobából és előszobából álló, különlevő butorozott udvari lakás bérebe kiadó és bármikor elfoglalható.
 Dr. Kiss Pál.

HARMONIKÁT
 vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király
 országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában
 Budapest, József-körút 15. sz.
 Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Két-soros bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb. Fényképes árjegyzék ingyen

MI A FIDIBUSZ?

1. A legkitünőbb)
 2. A legvidámabb) magyar
 3. A legolcsóbb) élclap

Páratlanul népszerű! Mesés képek! Rendszeres olcsó!

EGY SZÁM ÁRA: 12 FILL.

ELŐFIZETÉSI ÁSA:
 Egy évre K 6.-
 Félévre K 3.-
 Negyedévre K 1.50
 Egy hónapra K .50

A N A P ujságvállalat kiadóhivatala
 B.-pest VIII. Rökk-Szilárd-u. 12.
 Kérjen mutatványszámot!

A FIDIBUSZ 1905., 1906., 1907., 1908., 1909., 1910. évfolyama díszkötésben kapható. Egy-egy kötet ára 5 korona. Mind az öt kötet egyszerre való megrendelésénél 25 százalékos engedményt adunk.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar

a Makói Független Ujság hirdetései útján.

Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola” rendkívül kellemes 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kotta, füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis **Wagner** „Hangszer-Király” országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító mőhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Figyelem! Legujabb!

Világhírű eredeti Helical Premier Alfa Hellias és Humbert kerékpárokat, vörös és szürke hegyi gummit, acetylen lámpákat, csengetyűket és mindenemű kerékpár-alkatrészeket legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Glück Samu gépraktára Makó.

Nyomatott a „Makói Független Ujság” vállalatára berendezett műintézetében Makón.

! Ritka alkalom!

A „Menyasszonyhoz“ címzett rüfös- és divatáru üzletben (püspökkerttel szemben)

üzlet át helyezése miatt

a raktáron levő összes áruk

minden elfogadható árért kilesznek árusítva!

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdájában.

NŐI FELÖLTŐK ORIÁSI VÁLASZTEKBAN!

Legújabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

0 o Bábé- és leányköpenyek, felülő különlegességek. 0 o

Mértékszerűtlen rendelések elsőrangú munkásokkal saját

műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és

fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék

Keresztelő párnák

fejkötők és himzet,

piqe paplanok.

Női bluzok a legizlé-

s seb-ki vitelben.

111) Szőrmeáruk,

boák, muffok a leggyorsabbtól a

legfinomabb kivitelig.

Legújabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és

gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások

a legújabb divat szerint.

Pártos E. és Tsa Makó. Főter. (az

Otthon kávéház mellett)

Tavaszi ujdonságok!

Női- és leánykabátok. Lüsster köpenyek. Izléses női kosztümök már 30 koronától feljebb. Legdivatosabb női aljak. Csapke-, selyem-, batiszt- és szövet bluzok.

Szövet- és mosható pongyolák 7 koronától feljebb. Tartós és olcsó női fehérneműek. Fűzővédők. Női sapkák. Gyermekekruhák. Gyász bluzok és aljak állandó nagyraktára

KIRÁLY LAJOS

NŐI DIVATÁRUHÁZA MAKÓN.
(Főter.)

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés« gyógyszertára

MAKÓN, Szegedi-utca.

„Sándor-féle Ibolya-crém.“ Fölülmulthatatlan szer az arc és kéz ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolít az arcról mindennemű pattanást, bőratkát, szeplőt, májfoltot és a bőrnek fehér és üde színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.“ Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitűnő illatu. Az Ibolya-crém hatását tetemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.“ A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó viz.“ Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájviz.“ Meggátolja a fogak lazulását és fogkő képződést, üdítőleg hat a szájzre, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájszagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.“ Kitűnő összetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvjja a hajat mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

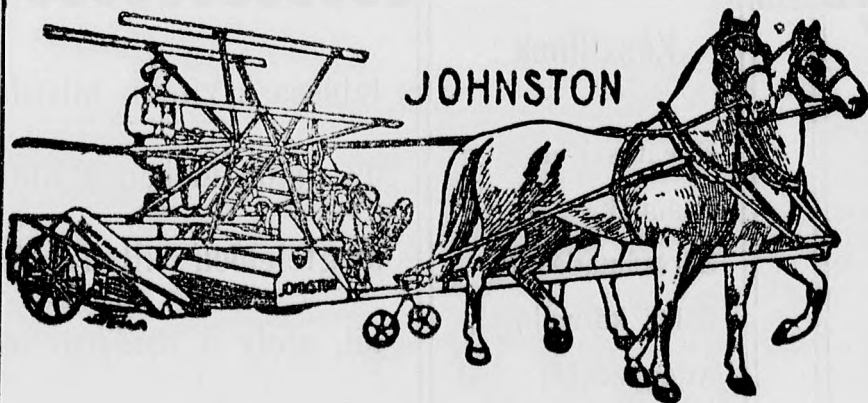
Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin“ poloskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló fecskendő 40 fill.

Ujonnán megnyilt

mezőgazdasági Makón, (a Kálvária-utcában, az új kórház- gépraktárában) zsal szemben) állandóan raktáron tartom az Bächer-féle egyes és kétvasu acél ekéket, kapá- eredeti Bächer-féle erede- kat és minden a talajműveléshez szükséges eszközöket. Az ekék fejei acélból készülnek s így törhetetlenek, a kormányok pedig páncéllemezből készülnek s így a föld nem tapad (ragad) rájuk. Állandóan raktáron tartom továbbá, az eredeti Melichár-féle Unicum-Drill IMPERATOR sorvető és

műtrágya és magvető gépeket, melyek miután sorbavetnek és sorbátrágyáznak, utólérhetetlen tökéletességüknel fogva ezideig páratlanul állanak e téren s már is nagy keresletnek örvendenek. Nagy ujdonság! Az eredeti Johnstone-féle, 1912. évi egyszerűsített, ezidőszert a legcélszerűbb, tökéletes kévekötoző-aratógép, mely Makón és környékén több mint 200 gazdánál működik.

Fontos! Az aratógépek részei nálam egész éven át bármikor kaphatók s így a legsürgősebb munkaidőben se történhetik az aratásnál semmi fennakadás! Mindenféle gépek azonnali javítását a legbiztosabb áron elvállalom s jótállás mellett teljesítem. Manilla kévekötoző-zsineg nálam gyári áron kapható. Legújabb! Léghűtéses (vizekűtés nélküli) legújabb motor. Egyszerű, veszély nélküli s bárki által könnyen kezelhető. Rendkívül olcsó üzem! Elsőrendű tiszta gépolaj, folyton raktáron.

Bächer Rudolf

ekegyárának

428

Melichár Ferenc

vetőgép-gyárosnak

kerületi képviselője Makó és vidékén

LIPTÁK BÉLA

Kálvária-utca, ujkórházzal szemben.

Telefon-szám 126.

Uj férfi szabó-üzlet megnyitás!

Van szerencsém tisztelettel tudatni a helyi és vidéki uri közönséggel, hogy a Csala-féle házban (Püspökház mellett)

uri- és magyarszabó üzletet nyitottam.

Raktáron tartom a legújabb divatu angol, francia, brüni és hazai szöveteket.

A legújabb, legdivatosabb szabás szerint készítek minden uri- és magyar ruhát. — Együttal előre is biztosítom a nagyérdemű uri közönséget, hogy úgy szabászatommal, mint legjobb minőségű szöveteimmel s üzletemből kikerült ruháimmal, legfőbb törekvésem lesz, hogy a mélyen tisztelt közönség minden tekintetben meglegyen elégedve. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Kecskeméti Mihály

férfi-szabó Makón. Kossuth-utca, (Csala-féle ház.)

Saját szerkezetű láncoskutat készítése felelősséggel!

Gépek javítását, átalakítását a legmodernebb szerszámok segélyével a legpontosabban és legolcsóbb árban, kedvező fizetési feltételek mellett eszközöl:

Gulácsi János vasipartelege és
gazd. gépraktára **Makó,**
Desseffy-tér 31. szám. (Ludpiac.)
Telefonszám 50. Telefonszám 50.
347. Általán hegyesítés és vágás!

Eladó föld.

A Hatrongyoson, Szalai István és özv. Szabó Józsefné szomszédságában, a Hári Mihály örökösei-féle

egy fertály jóminőségű tanyaföld

a szükséges gazdasági épületekkel együtt örökáron eladó. Értekezni lehet a helyszínen, Hári Imrével vagy Makón, Hári Mihállyal, Fehérló-utca, Bakos piktör-féle házbán. 558.

Eladó ház. A gazdasági iskolával szembe levő Szeffü-utcában a Szabo ács-mester fele ház kedvező fizetési feltételek mellett eladó esetleg 1 évre haszonbérbe kiadó. Ugyanott több házhely és jó kiszáradt vályog jutányos árban eladó. Értekezni lehet

Dózsa Andorral hosszu-utcai bormérésében. 543.

A gazdaközönség figyelmébe!

Értesítem a tisztelt gazdaközönséget, hogy a világhírű eredeti **Cormick**-féle kéveköts aratógépek állandóan raktáron vannak és ezeket, valamint az eredeti **Standard** védjegyű Manilla-zsineget, Fűkaszalógepeket, lógereblyéket, tárcás boronákat, négyszögben ültető Kukorica-vetőgepeket és eredeti

Sack Rudolf-féle

bekötött zsák védjegyű tüköracél ekéket a legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Glück Samu gépraktáros.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek :

Rovatos ivék,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi
nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett müintézet, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raatár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek :

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hirlapok,
Doktori
értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.